

بیک آفتاب

حجت اللہ سروری

فهرست مطالب

دبیاجهی سخن ۱۳

بخش اول: ویژگی های اخلاقی و تربیتی امام / ۱۷

اخلاص در زندگی ۱۹

جلوه هایی از اخلاص امام ۲۱

۱- اخلاص در هدف ۲۱

۲- اخلاص در گفتار ۲۳

۳- اخلاص در عمل ۲۳

۴- اخلاص در عبادت و دینداری ۲۷

توکل در زندگی ۳۱

فقط امید به خدا ۳۳

راه سعادت در اتکا به خداست! ۳۳

نمونه های توکل در زندگی امام ۳۴

۱- مبارزات حق طلبانه ۳۴

۲- انقلاب اسلامی ۳۵

۳- شرایط بحرانی ۳۶

۴- در ارتباط با دشمن ۳۸

عبادت و بندگی در زندگی ۴۵

اقسام عبادت ۴۵

ارزش عبادت ۴۶

دستاوردهای عبودیت ۴۷

۴۹..... امام خمینی رحمه الله در معراج بندگی

۵۰..... ۱- در محراب نماز.....

۵۳..... ۲- در میهمانی خدا.....

۵۴..... ۳- در محضر قرآن.....

۵۶..... ۴- در خلوت راز.....

۵۷..... ۵- شب زنده داری.....

۵۹..... ۶- اهتمام به مستحبات.....

۶۵..... توسل به اهل بیت علیهم السلام در زندگی

۶۵..... مراتب توسل.....

۶۵..... الف) توسل زبانی.....

۶۶..... ب) توسل قلبی.....

۶۶..... ج) توسل جوارحی.....

۶۶..... توسل به اهل بیت علیهم السلام در زندگی امام رحمه الله

۶۷..... ۱- زیارت.....

۶۸..... ۲- برزگداشت.....

۶۹..... ۳- عشق به اهل بیت علیهم السلام.....

۷۵..... زهد و بی رغبتی به دنیا.....

۷۵..... فضیلت زهد.....

۷۶..... فلسفه ی زهد.....

۷۷..... زهد حقیقی.....

۷۹..... جلوه هایی از زهد در زندگی امام خمینی رحمه الله

۸۰..... جلوه هایی از وارستگی امام.....

۸۰..... ۱- کفاف.....

۸۱..... ۲- اقتصاد و اعتدال.....

۸۲..... ۳- اسایش.....

۸۳..... ۴- دوری از تجمل.....

۸۵..... ۵- پرهیز از رفاه.....

۹۳..... رعایت اموال عمومی و بیت المال

۹۴..... صرفه جویی در بیت المال

۹۴..... الف- احتیاط در مصرف بیت المال

۹۶..... ب- جلوگیری از اسراف بیت المال

۹۷..... ج- حسابرسی بیت المال

۱۰۵..... عزت و صلابت نفس در زندگی

۱۰۶..... عزت نفس والای امام علیه السلام

۱۰۸..... راههای کسب عزت

۱۰۸..... ۱- اطاعت خدا

۱۰۸..... ۲- تقوا

۱۰۹..... ۳- بریدن از غیر خدا

۱۱۰..... ۴- اقامه‌ی حق

۱۱۱..... ۵- فضایل اخلاقی

۱۱۷..... قاطعیت و سازش ناپذیری

۱۱۸..... امام خمینی به استواری کوه

۱۱۸..... ۱- در برابر دشمنان

۱۲۲..... ۲- در برابر منحرفان

۱۲۴..... ۳- ساده لوحان

۱۲۵..... قاطعیت دورانندیش در کلام امام

۱۳۱..... شجاعت و صلابت در زندگی

۱۳۱..... ستودگی شجاعت

۱۳۳..... امام خمینی، اسوه‌ی شجاعت

۱۳۴..... ۱- در برابر طاغوت

۱۳۷..... ۲- امام و درس شجاعت

۱۴۳..... تواضع و فروتنی در زندگی

۱۴۵..... آثار تواضع

۱۴۵..... ۱. مایه‌ی سربلندی است

۲. نردبان ترقی است. ۱۴۶
۳. سبب نظم می‌گردد. ۱۴۶
۴. محبت‌آور است. ۱۴۶
۵. تواضع تعالی بخش. ۱۴۶
- تواضع در برابر چه کسانی رواست؟ ۱۴۶
- چند نمونه از تواضع امام علیه السلام در زندگی ۱۴۷
- سبقت در سلام ۱۴۷
- افایان معطل نشوند! ۱۴۷
- در مقام معاشرت و همدمی با دوستان ۱۴۹
- ۱- تواضع در برابر خدا و ۱۵۰
- ۲- تواضع در برابر مردم ۱۵۱
- ۳- تواضع در محیط خانواده ۱۵۴
- ۴- تواضع در سنگر علم و دانش ۱۵۵
- اعتماد به نفس در زندگی ۱۵۹
- نا می‌توانید کارها را خودتان انجام بدهید ۱۶۰
- شخصیت مستقل امام علیه السلام ۱۶۲
- الف- قبل از پیروزی ۱۶۲
- ب- پس از پیروزی ۱۶۴
- ج- تقویت روحیه ملت ۱۶۶
- خوش خلقی در زندگی ۱۷۱
- ریشه‌های خوش خلقی ۱۷۲
- ۱- ایمان کامل ۱۷۲
- ۲- خردمندی ۱۷۲
- ۳- پاک سرشتی ۱۷۳
- رهبری و حسن خلق ۱۷۳
- امام خمینی رحمه الله، رهبری مهربان و دلسوز ۱۷۴
- امام خمینی رحمه الله، آیین‌های خوش خویی ۱۷۴

مردم‌داری در زندگی ۱۸۵

خوش اخلاقی ۱۸۵

گشاده‌رویی، از بارزترین صفات رسول خدا ﷺ ۱۸۶

عفو و گذشت ۱۸۶

تواضع و خاکساری ۱۸۷

حوصله و تحمل ۱۸۷

گوشه‌ای از خصلت‌های مردم‌داری امام راحل ۱۸۹

الف - رهبری دل‌ها ۱۸۹

ب - عشق به مردم ۱۹۰

ج - همدردی با مردم ۱۹۱

د - نگاه داشتن مردم در صحنه ۱۹۳

شکر و سپاس‌گزاری در زندگی ۱۹۷

الگوهای شاگردان ۱۹۸

قدرشناسی در سیره‌ی امام جعفر ۲۰۰

الف - سپاس خدا و پیامبر ۲۰۰

ب - قدردانی از مردم ۲۰۱

ج - سپاس‌گزاری از گروه‌ها و شخصیت‌ها ۲۰۲

سفارش به سپاس‌گزاری ۲۰۵

احترام و بزرگداشت به صاحبان فضیلت ۲۰۹

احترام در لغت ۲۰۹

انگیزه‌ی تکریم علما ۲۱۱

الف - احترام ویژه به مراجع تقلید ۲۱۱

ب - ارج نهادن به دانشمندان ۲۱۴

ج - تجلیل از شهدا و مجاهدان ۲۱۵

نظم و انضباط در زندگی ۲۲۱

اهمیت نظم در زندگی ۲۲۱

۱- نظم فکری ۲۲۳

۲۲۴	۲- در صحنه‌ی عمل
۲۳۳	سخاوت و بخشش در زندگی
۲۳۴	آداب سخاوت و انفاق
۲۳۴	۱- اخلاص
۲۳۴	۲- تقوا
۲۳۵	۳- تجرد از ممت
۲۳۵	۴- اعتدال
۲۳۵	۵- بخشش از پاک‌ترین و بهترین قسمت مال
۲۳۶	آثار سخاوت و انفاق
۲۳۶	۱- امنیت در قیامت
۲۳۷	۲- نیل به رحمت الهی
۲۳۷	۳- آسانی مشکلات
۲۳۷	۴- فروزی رزق و روزی
۲۳۸	امکانات شخصی امام
۲۳۸	الف- زمین و خانه
۲۳۹	ب- وسایل زندگی
۲۴۰	ج- اشیای نفیس و کتاب‌ها
۲۴۰	د- وجوه نقدی
۲۴۱	امکانات غیر شخصی امام
۲۴۳	توجه ویژه به کشاورزان
۲۴۳	کمک به مستمندان
۲۴۴	توجه به مناطق محروم
۲۴۹	عفو و گذشت در زندگی
۲۵۲	دشمنی شخصی هرگز!
۲۵۴	این افراد را نباید طرد کرد
۲۵۴	ایشان را بخشیدم
۲۵۵	تداعی خطبه‌ی شش‌شنبه

۲۵۹		خدامحوری دز زندگی
۲۶۱		مردم دوستی در سیره‌ی خداپاواران
۲۶۲		خدامحوری در مبانی فکری امام
۲۶۸		تقدیم رضای الهی

بخش دوم: امام و سبک زندگی / ۲۷۳

۲۷۵		روش امام در زندگی مشترک
۲۷۶		امام الگوی عملی در زندگی
۲۷۷		ضرورت همکاری در زندگی
۲۷۸		اهتمام داشتن به تربیت دینی فرزندان
۲۷۹		ایجاد فضای صمیمی و لذت بخش در خانواده
۲۸۱		عشق و احترام در خانواده
۲۸۲		رعایت عدالت در مهریزی به فرزندان
۲۸۳		حفظ آرامش در زندگی
۲۸۴		سه اصل کلیدی در رفع اختلافات خانواده
۲۸۴		نقش پدر در مراقبت و نظارت از فرزندان
۲۸۵		ایجاد فضای انتخاب آگاهانه در خانواده
۲۸۶		عدم دخالت نابجا
۲۸۷		رعایت کفویت در ازدواج
۲۸۷		محبت و عاطفه در خانواده
۲۸۹		احترام به همسر
۲۹۰		خوش به حال من که چنین همسری دارم
۲۹۱		استقبال با لبخند
۲۹۱		بدرقه کردن همسر
۲۹۱		رابطه‌ی عاطفی با همسر داشتن در هر شرایطی
۲۹۲		دین محوری در خانواده
۲۹۳		تشویق به کسب علم و دانش

۲۹۴	الگوی تربیت
۲۹۵	صدقت در گفتار توأم با عمل
۲۹۵	تقید به مسائل شرعی
۲۹۶	تفسیر حدیث سبک شمردن نماز
۲۹۶	سیقت در سلام کردن
۲۹۶	در نظافت، ضرب المثل بودند
۲۹۷	برخورد عاطفی
۲۹۸	نادیده گرفتن پاره‌ای از لغزش‌ها
۲۹۹	خشک و خشن جلوه ندادن دین
۳۰۰	پرداخت دیه به دختر خود
۳۰۰	آموزش ایثار و انفاق به فرزندان
۳۰۱	رعایت حقوق همسایه
۳۰۱	اقتصاد در خانواده
۳۰۱	اعتدال در مصرف
۳۰۲	۱- صرفه‌جویی در زندگی
۳۰۶	۲- صرفه‌جویی در خانواده
۳۰۸	نگاه دقیق از صرفه‌جویی در خرید
۳۱۳	فهرست منابع و مآخذ
۳۱۷	سؤالات مسابقه‌ی فرهنگی

دیباجه‌ی سخن

قلم‌فرسایی در مورد معمار کبیرانقلاب اسلامی حضرت امام خمینی ره، که دارای ابعاد و زوایا و مزایای فراوانی در زندگی شخصی و اجتماعی است، چیزی نیست که بتوان در یک کتاب، یا حتی چندین جلد کتاب شناساند و حق او را ادا کرد.

چنین شخصیت والامقامی را باید در ابعاد گوناگون و آثار و جودیش مورد بحث و بررسی قرار داد، و در هر بُعد و زاویه‌ای از زندگانش نیز باید با دقت و نگاهی جامع‌الاطراف به او نگریست، تا بتوان او را چنان‌که بوده است بشناسیم و به دیگران نیز بشناسانیم.

عظمت شخصیت امام ره و عمق و گستردگی آن حتی برای نزدیک‌ترین افراد و برجسته‌ترین شاگردان ایشان قابل دسترسی و شناخت دقیق نبود و کسی را هم یارای چنین ادعایی نیست، با این همه هر کسی متناسب با درک و ظرفیت خویش و از بعد ظاهری و اثباتی، قطره‌ای از دریای حکمت و فرزاندگی امام ره را چشیده است و با جمع‌آوری این قطره‌هاست که جویبارهایی از آن دریای فضیلت برای تشنه‌کامان تاریخ و نسل‌های آینده جاری می‌شود.

به صراحت می‌توان گفت: در عصر حاضر یکی از برجسته‌ترین، محبوب‌ترین الگوهای رفتاری و سیر و سلوک معنوی، امام خمینی ره است. او که به حق، آیینی تمام‌نمای محاسن و مکارم اخلاقی بود و در سراسر عمر گرانمایه‌ی خود کوشید که در طریق بندگی و اخلاص گام گذارد و در این میان همه‌ی هستی خویش را وقف راه خدا و عبودیت او نمود.

امام خمینی علیه السلام یک چهره استثنایی در تاریخ بشریت است و جامعیت او مثال زدنی است. که پس از ۱۴ قرن بعد از اهل بیت علیهم السلام، کسی نتوانسته است به مانند ایشان چراغ فروزان دین را روشن کند و حقانیت مکتب انسان ساز اسلام را به گوش جهان برساند. و سبب حیات دوباره اسلام بشود.

به بیان دیگر و به تعبیر اندیشمند فرانسوی، میشل فوکو، امام خمینی علیه السلام منادی معنویت و روحی جدید برای جهان بی روح در عصر حاضر گردید. بنابراین با اندیشه های ایشان، بزرگ ترین تحول در جهان اسلام بوجود آمد و روش نوینی در نگرش به پدیده های جهان مطرح شد. چرا که امام خمینی علیه السلام بزرگ ترین اصلاح گر قرن معاصر است.

معرفی و بررسی زوایای مختلف از زندگی امام خمینی علیه السلام برای جامعه امروز یک ضرورت است. امروز آوازه ی امام خمینی علیه السلام فراتر از مرزهای جغرافیایی جمهوری اسلامی ایران رسیده است و معرفی و شناخت امام علیه السلام به شناخت انقلاب اسلامی ایران گره خورده و در حقیقت با معرفی و شناخت امام علیه السلام، آرمان ها و ارزش های والای انقلاب اسلامی شناخته می شود و این مسئولیت بر عهده ی فرهیختگان و نخبگان جامعه است.

بر همین اساس مقام معظم رهبری، به مناسبت صدمین سال تولد بنیان گذار جمهوری اسلامی ایران، سال ۱۳۷۸ شمسی، را سال امام خمینی علیه السلام نامیدند. به این منظور که مردم ما و متفکران و مورخان و نویسندگان، هر چه بیشتر زوایای شخصیت امام بزرگوار و ارزش های انقلاب اسلامی را روشن کنند. و آن چه را تاکنون گفته و نوشته شده چه راجع به امام و چه درباره ی انقلاب تجدید خاطره نمایند، و آن را برای نسل جوان که اینک به حد رشد رسیده ولی از کم و کیف انقلاب و شخصیت امام خمینی علیه السلام آگاهی ندارد شرح دهند.

آنچه در این نوشتار می خوانید با عنوان «زندگی به سبک افتاب» تنها گوشه ی کمی از سیره ی اخلاقی و تربیتی، از خرمن معرفت آن عبد صالح خداست. که وقتی حاصل عمر شریفشان را از میان برگ های نورانی کتاب حیات بخش زندگی این بزرگ مرد تاریخ در عصر معاصر ورق بزنیم می توان اقرار کرد که عظمت و شخصیت حضرت امام علیه السلام به سان کوهی بسیار بزرگ است که قله ی رفیعش در ورای ابرهای طبیعت سر به آسمان معنویت و عبودیت حق

ساییده و با پیوند سرچشمه‌ی لایزال هستی و اقتدا به انسان‌های کامل یعنی حضرات معصومین علیهم‌السلام وجودش را از زلال معرفت سیراب گردانیده و از گستره‌ی پیرامونش، چشمه‌سارهای حکمت، جاری شده و تشنه‌کامان و عاشقان حق و حقیقت را حیات معنوی داده و سرمست شوق وصال کوی انسانیت می‌نماید و گویی قله‌ای از مکارم اخلاقی را برای همگان به تصویر کشانده است. همین مهم نویسنده را بر آن داشته که با تلاش فراوان بتواند به اختصار با قلمی روان و ساده با کمک گرفتن از آیات نورانی قرآن کریم و روایات و احادیث دُرربار اهل بیت علیهم‌السلام در قالبی نو و کاربردی در دو بخش که: بخش اول، «ویزگی‌های اخلاقی و تربیتی امام علیه‌السلام» و در بخش دوم «سبک زندگی امام علیه‌السلام» به فراخور نیاز اقشار مختلف جامعه مورد دقت قرار بدهد.

حال سخن کوتاه نموده و امیدوارم با معرفی و بکارگیری سبک زندگی آن اسلام‌شناس واقعی در دنیایی که، مادی‌گرایی بخشی جدانشدنی از آن هست، بتوانیم به عنوان يك روش زندگی در جهت رسیدن به حیات طیبه، قدمی برداشته و همه‌ی ما تلاش کرده تا با ترویج هر چه بیشتر معارف اخلاقی مکتب اهل بیت علیهم‌السلام در اجرای ارزش‌های معنوی و اخلاقی جامعه اثرگذار باشیم، و آرزو می‌کنم که خداوند وجود ما را از معارف دینی و سیره‌ی اخلاقی بزرگان و عالمان دینی و ربانی سیراب گرداند. انشاءالله

حجت الله سروری

خردادماه ۱۳۹۳